

„Извршена је анализа рукописа уџбеника *Читанка 6*, Уџбеник за шести разред основне школе, на русинском језику и писму, аутори - др Јаков Кишјухас и Андреа Међеши, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника *Читанка 6* за шести разред основне школе, на русинском језику и писму, има 113 (сто тринаест) страница. Текстови су, на основу своје тематике, подељени у шест поглавља: *Очекивања*, *Шта памтим о себи*, *Кад зрно неко нађе*, *Треба у младости радити*, *Један окат прозор* и *Песма Бачванина*.

Свака тематска целина обухвата текстове из наставних садржаја који су обележени на посебан начин где су по потреби дата објашњења одређених појмова. Након већине текстова дате су фотографије писаца и кратки описи њихових биографија.

Уџбеник садржи одређен број пригодних народних изрека, пословица, фразеологизама, слика и илустрација повезаних са садржајем датих текстова. На крају Уџбеника налази се Садржај.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима; у садржају уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу; упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методику наставе предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са

садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену наученог; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.

Извршена је анализа рукописа уџбеника *Русински језик и култура изражавања 6*, Уџбеник за шести разред основне школе, на русинском језику и писму, аутора др Јакова Кишјухаса, Магдалене Семан-Кишјухас и Меланије Сабадош, издавача Завод за уџбенике, Београд.

Рукопис уџбеника Русински језик и култура изражавања за шести разред основне школе садржи наставне јединице из области језика (граматике и правописа) и језичке културе. Уџбеник има укупно 243 (двеста четрдесет три) странице.

Рукопис уџбеника се састоји из две целине. У првом делу се обрађује граматика русинског језика – врсте речи (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи, прилози, предлози, везници, речце, узвици) са мноштвом примера, тумачења, разноврсних задатака. У другом делу се обрађује култура изражавања (језичка култура) где се обрађује конструкција реченице, хронолошко и ретроспективно приповедање, врсте описивања и друге могућности језичког изражавања. И у том делу наилазимо на тумачења, формулације, примере и задатке за вежбање.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 1.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6 и 7 су у потпуности задовољени: рукопис је садржајем и обимом усклађен са наставним планом и програмом предмета; доприноси достизању образовних стандарда и развијању компетенција ученика; садржај уџбеника је заснован на прихваћеним научним теоријама, чињеницама, закључцима, тумачењима, актуелним подацима и савременим достигнућима; у садржају рукописа уџбеника нема материјалних грешака; визуелни садржаји су јасни, репрезентативни и имају различите функције; садржај рукописа уџбеника је у складу са системом вредности који је дефинисан циљевима образовања и васпитања; у уџбенику се повезују садржаји у оквиру истог предмета и других предмета.

Показатељ 8 није применљив, у рукопису уџбеника не постоје садржаји који нису предвиђени планом наставе и учења.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 2.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника је прилагођен узрасту, развојном нивоу ученика и њиховом предзнању; доприноси конструкцији и интеграцији знања, развоју система појмова и стицању функционалних знања, посебно кроз сажете и прегледне систематизације градива, истакнуте кључне појмове, повезивање са раније наученим и навођење примера и налога за примену научног; афирмише различите методе учења и учење кроз различите облике рада; подржава различите стилове учења; уџбеник у мањој мери поседује елементе који омогућавају ученицима праћење сопственог напретка у учењу и упућује на коришћење различитих извора и врста информација; подстиче стваралачко и критичко мишљење кроз различите налоге који су смислено повезани са садржајем; указује на везу садржаја са свакодневним животом, његовом применом и даљим учењем; подстиче интересовање за предмет, мотивише и подржава самостално учење.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 3.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 9 су у потпуности задовољени: рукопис уџбеника има јасну, логичку и кохерентну структуру; поштује дидактичке принципе и методику наставе предмета; обезбеђује прегледност и лако сналажење; садржи потребне структуралне компоненте; лекције садрже основни текст и дидактичку апаратуру; примери који се наводе у уџбенику су функционални, разноврсни и релевантни; питања, задаци и налози су логично повезани са садржајем, јасно формулисани, различити по сложености и функцији и подстичу примену научног; задаци и налози су реално изводљиви, уважавају различитост средина у којима ученици живе и не доводе у опасност ученика, нити угрожавају животну средину; непознате речи и кључни појмови су јасно истакнути и објашњени.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 4.

Показатељи 1, 2, 3, 4 и 5 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника поштује се језичка и правописна норма језика на којем је написан; дужина и конструкција реченица одговарају узрасту ученика; текст је језички и стилски уједначен; страни изрази се користе само када је неопходно; језик уџбеника доприноси лакшем разумевању садржаја.

Рукопис уџбеника испуњава стандард 5.

Показатељи 1, 2, 3, 4, 5 и 6 су у потпуности задовољени: у рукопису уџбеника јасно је наведен наслов, наставни предмет, разред и врста школе за коју је уџбеник намењен; графичка структура рукописа прати структуру садржаја и обезбеђује прегледност; ликовно-графичка средства су функционална и користе се логично и доследно; однос текстуалних и визуелних елемената је складан; формат, квалитет штампе, папира, корица и повеза обезбеђује функционалну употребу; боја слова и подлоге, величина и тип слова, дужина редова и размак између њих обезбеђује читкост текста.“